

TITULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS
Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Historia dos bens escultóricos III

Departamento: Historia, valoración e clasificación dos bens culturais

Obrigatoria da especialidade

Curso: 4º

1º Cuadrimestre

4 ECTS

Teórica

Profesora: Natalia Figueiras Pimentel

natalia.figueiras@edu.xunta.gal

Horario: 3 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Historia dos bens culturais escultóricos, dende o punto de vista das súas características tipolóxicas, formais, técnicas e culturais. Metodoloxía de análise para á interpretación do ben cultural dende un enfoque teórico-práctico. Coñecemento dos seus principais repertorios da cultura visual. Pautas para a elaboración de informes histórico-artísticos dos bens escultóricos.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X1	Contextualizar o ben cultural, entendendo o seu significado como testemuña documental para o seu respecto e transmisión.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.
X19	Coñecer e aplicar os recursos de investigación: metodoloxía científica, fontes documentais e historiográficas, análise, interpretación e síntese de resultados.
X20	Ter a capacidade para obter, presentar e difundir información sobre os bens culturais e a metodoloxía dos procesos de conservación e restauración.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE ESCULTURA

EE5	Establecer un diálogo interdisciplinario con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concernente ó patrimonio escultórico.
EE11	Investigar o patrimonio cultural escultórico desde o punto de vista histórico, das súas fontes documentais, da súa evolución material, funcional ou simbólica, así como a súa adecuación aos traballos de conservación-restauración de bens culturais. Coñecemento dos principais métodos e técnicas de investigación histórica aplicados á conservación-restauración de bens culturais.

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidades	Subtemas	% da materia
1. A escultura a finais do século XVIII e principios do século XIX.	1.1. O Academicismo. A escultura do Neoclasicismo.	20 %
2. A escultura no século XIX	2.1. Romanticismo na escultura. Principais escultores. 2.2. Realismo na escultura. Principais escultores. 2.3. Os historicismos. "Os neos". Eclecticismo	30 %
3. A escultura de finais do século XIX e do século XX	3.1. A escultura: modernistas e simbolistas. 3.2. A escultura do noucentismo. 3.3. Escultura das vangardas. 3.4. Escultura de posguerra e anos cincuenta. 3.5. Escultura dos anos sesenta. 3.6. Os últimos anos na escultura: da obxectual á de concepto.	50 %

PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Sesión maxistral	30	0	30
Estudo autónomo	0	20	20
Traballo titorizado / Exposicións	10	20	30
Estudos de caso, debates e outras actividades	14	6	20
Total	54	46	100

METODOLOXÍA DOCENTE	
Metodoloxía	Descrición
Sesións maxistras	Coñecemento das bases teóricas da materia, sobre as que construír o traballo autónomo, utilizando as presentacións orais e outras ferramentas: presentacións vistas na aula (<i>moodle</i>), literatura científica e titorías didácticas.
Traballo titorizado escrito	Realización dun traballo individual sobre patrimonio escultórico de tema escollido entre a docente e o alumnado coa orientación e ferramentas proporcionadas na aula.
Presentación/Exposición	Exposición oral por parte do alumnado do traballo titorizado.
Debates, estudos de casos e outras actividades	Charlas abertas a partir da lectura e comentario crítico de artigos científicos; exercicios de reflexión e propostas de intervención, de forma individual ou cooperativa; outras actividades, como visitas externas e traballos asociados a elas.
Proba escrita (avaliación continua)	Exame dos contidos vistos nas aulas, a realizar en datas próximas ao final do cuadrimestre.
Exame final ordinario	Exame escrito para os alumnos/as que non superasen a avaliación continua (por falta de rendemento académico, por perder o dereito á mesma ou por

	renunciar á mesma). A realizar na data e hora fixada de forma oficial pola ESCRBCG.
Exame final extraordinario	Exame para os alumnos/as que non superasen a avaliación continua ou o exame final ordinario. A realizar na data e hora fixada de forma oficial pola ESCRBCG.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN		
Método	Criterios	% avaliación
AVALIACIÓN CONTINUA		
<p>Para poder optar por esta vía é obrigado asistir habitualmente ás aulas e acadar unha nota media mínima de 4 na proba escrita. Establecerase a nota final como resultado da suma da nota da proba escrita e do traballo titorizado, sendo a nota final da avaliación continua o resultado de aplicar as porcentaxes de cada parte. O 60% da nota corresponderá á media obtida na proba escrita, o 30% da media corresponderá á cualificación do traballo titorizado, un 5% será a presentación oral do traballo titorizado e outras actividades da aula orais ou escritas outro 5%. A nota de cada unha das probas é sobre 10. Non se avalía a asistencia na aula xa que esta é obrigatoria.</p>		
Proba escrita	Corrección lingüística e expresión escrita; coñecemento dos contidos; calidade das propostas; capacidade para o comentario artístico; competencias científicas; capacidades de análise e síntese.	60%
Traballo titorizado escrito	Calidade científica; corrección escrita; presentación; capacidade para a investigación; calidade e cantidade da recolleita e do traballo de campo; capacidade de análise.	30%
Presentación oral do traballo titorizado	Competencias expositivas; capacidade de síntese; desenvolvemento dos contidos e habilidades divulgativas.	5%
Outras actividades orais ou escritas	Sentido crítico e de análise, calidade nas expresións ou presentacións orais e escritas. Participación e mostras de interese pola materia.	5%
AVALIACIÓN ORDINARIA PARA OS ALUMNOS CON PERDA DO DEREITO Á AVALIACIÓN CONTINUA		
Proba escrita na convocatoria oficial e traballo titorizado.		100%
AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA		
Proba escrita na convocatoria oficial.		100%
ATENCIÓN PERSONALIZADA		
<p>Ofrecese atención personalizada ao alumnado presencial e a través do correo electrónico durante todo o curso, así como nas titorías docentes. As titorías docentes presenciais terán lugar no horario establecido para esta finalidade os luns pola tarde de 16h a 19h.</p>		

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- BOZAL,V.: *Pintura y escultura españolas del siglo XX (1900-1939)*. 1992. Summa Artis, Vol. XXXVI. Madrid, Espasa Calpe.
- BOZAL,V.: *Pintura y escultura españolas del siglo XX (1939-1990)*. 1992. Summa Artis, Vol. XXXVII. Madrid, Espasa Calpe.
- GÓMEZ-MORENO, M.E.: *Pintura y escultura españolas del siglo XIX*. 1993. Summa Artis, Vol. XXXV. Madrid, Espasa Calpe.
- NAVASCUÉS, P. e QUESADA, M. J.: *El siglo XIX. Bajo el signo del romanticismo*. 1992. Madrid, Sílex.
- PÉREZ ROJAS, J. e GARCÍA CASTELLÓN, M. *El siglo XX. Persistencias y rupturas*. 1994. Madrid, Sílex.
- VV.AA. *Arte contemporáneo. Galicia Arte*. 1993. A Coruña, Hércules Ediciones.
- VV.AA. *Arte contemporáneo I. Galicia Arte*. 1993. A Coruña, Hércules Ediciones.
- VV.AA. *Artistas Galegos Escultores*. Vigo, Nova Galicia Edicións. Colección.
- VV AA. *Historia del Arte Gallego*. 1982. Madrid, Ediciones Alhambra.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- AZCÁRATE RISTORI, J. M.; PÉREZ SÁNCHEZ, A. E. e RAMÍREZ, J. A. *Historia del arte*. 1995. Barcelona, Anaya.
- LUCIE-SMITH, E. *Artes visuales en el siglo XX*. 2000. Colonia, Könemann.
- GUASCH, A.M. *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*. 2000. Madrid, Alianza Forma.
- GOMBRICH, E. H. *La historia del arte*. 2008. Phaidon Press Ltd.
- HONOUR, H. e FLEMING, J. *Historia mundial del arte*. 2004. Madrid, Akal.
- MARCHÁN FIZ, S. *Del arte objetual al arte de concepto. Epílogo sobre la sensibilidad «postmoderna»*. 2001. Madrid, Akal.
- RAMÍREZ, J. A. (dir.). *Historia del arte, 3. La edad moderna*. 1996. Madrid, Alianza.
- RAMÍREZ, J. A. (dir.). *Historia del arte, 4. El mundo contemporáneo*. 1996. Madrid, Alianza.

OBSERVACIÓNS

- A Asistencia é obrigatoria. Só será admitido un máximo de faltas sen xustificar dun 20% das horas de clase. Superado esta porcentaxe o/a alumno/a perderá o dereito á avaliación continua.
- A realización do traballo titorizado escrito é obrigatoria e a presentación oral do mesmo tamén.
- Usarase a plataforma Moodle para completar esta guía docente, para deixar material didáctico para o alumnado, para formalizar a entrega de traballos e para outros usos relacionados coa materia. O uso desta plataforma é obrigatoria para o alumnado e a presentación dos traballos titorizados escritos en formato .pdf deberán ser presentados en tempo e forma nesta plataforma Moodle.
- A biblioteca da ESCRBCG conta con material bibliográfico específico sobre os contidos da materia.
- Os alumnos que non superen a convocatoria ordinaria terán a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria.
- Na aula non está permitido o uso de dispositivos móbiles, gravadoras ou ordenadores, salvo expresa autorización da docente.
- Da mesma maneira non está permitido gravar ou fotografar durante o transcurso das clases.